

Милица Д. Ковачевић<sup>1</sup>

Универзитет у Београду, Факултет за специјалну

едукацију и рехабилитацију,

Одељење за превенцију и третман поремећаја понашања

Београд (Србија)

343.91-053.5/.6:070.11(497.11)"2023"

07:81'42(497.11)"2023"

*Оригинални научни рад*

Примљен 09/11/2023

Измењен 31/01/2024

Измењен 11/02/2024

Прихваћен 12/02/2024

doi: [10.5937/socpreg58-47628](https://doi.org/10.5937/socpreg58-47628)

## ЕТИЧКИ АСПЕКТИ ИЗВЕШТАВАЊА О МАЛОЛЕТНИЧКОМ КРИМИНАЛИТЕТУ У СРБИЈИ<sup>2</sup>

Сажетак: Предмет рада јесте извештавање о малолетничком криминалитету у Србији посредством веб-сајтова дневних новина *Курир* и *Полиџика*. Аутор је настојао да применом анализе садржаја утврди да ли се извештавању приступа професионално, као и да ли се новинари баве узроцима малолетничког криминалитета, истовремено настојећи да едукују читаоце о особеностима овог феномена. Циљ рада јесте да се испита усаглашеност медијског извештавања са релевантним нормама које обавезују новинаре. Резултати истраживања указују на то да је, у формалноправном смислу, медијско извештавање усаглашено са позитивним прописима који уређују ову област, али да би етичност у вршењу новинарског позива могла бити на вишем нивоу. Иако је извештавање засновано на именованим изворима и не супротставља се начелу заштите приватности, изостаје указивање на шири контекст у коме се малолетнички криминалитет испољава. Медијска слика о малолетничком криминалитету, коју креирају проучавани веб-сајтови, истиче насилнички криминалитет, иако малолетници у Србији доминантно чине кривична дела из области имовинског криминалитета. Аутор закључује да је потребно садржајније извештавање које се не би ограничавало на пуко преношење информација о најтежим облицима малолетничког криминалитета, као и едуковање шире јавности о овој теми.

Кључне речи: медији, малолетнички криминалитет, професионално извештавање

### УВОДНА РАЗМАТРАЊА

Јавно мњење има значајно интересовање за тему малолетничке делинквенције, посебно када се малолетници појављују као извршиоци најтежих кривичних дела. Подразумева се да управо бестијални злочини привлаче највећу пажњу публике, на шта

<sup>1</sup> [bucak80@gmail.com](mailto:bucak80@gmail.com)

<sup>2</sup> Чланак представља резултат рада на пројекту који финансира Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије, број Уговора 451-03-47/2023-01.

утичу како забринутост за сопствену безбедност и извесна потреба за наслађивањем туђом невољом (Cecconi, Poggi & D'Errico, 2020), тако и сензационалистичко извештавања медија (Јевтовић, Бајић & Војиновић, 2022, стр. 1055). Медији се махом фокусирају на атипичне и интригантне случајеве из области насилничког криминалитета, док други облици криминалитета, попут имовинског и еколошког, иако заступљенији, пролазе испод њиховог радара (Greer, 2007; O'Hear, 2019, стр. 1008). Литература указује на то да је за штампане медије неретко карактеристично да на насловницама приказују шокантне фотографије и бомбастичне наслове о злочинима, јер уредници знају да је то оно што ће заинтересовати читаоце. Тако је пласирана и крилатица „if it bleeds, it leads“ (енгл., наслов о крви избија први) (Aziz & Perry, 2018, стр. 98).

У литератури се истиче да ставови јавног мњења о криминалитету и нужним криминалополитичким мерама не кореспондирају са реалним трендовима и структуром криминалитета, већ са сликом коју пласирају медији (Sheley & Ashkins, 1981, стр. 493; Pritchard & Hughes, 1997, стр. 50). Треба имати у виду и да грађани доминантно поимају криминалитет управо кроз медијско представљање, с обзиром на то да већином немају непосредна искуства у том домену, при чему не треба губити из вида ни то да индустрија забаве све више обрађује тему злочина, што такође утиче на перспективу конзументата (Dowler, Fleming & Muzzatti, 2006, стр. 838). Отуда се може рећи да је први корак у креирању друштвене реалности предузет већ избором вести које ће бити презентоване (Grosholz & Kubrin, 2007, стр. 60), премда не постоји једноставан одговор на питање како новинари бирају догађаје којима ће се бавити. Галтунг (Galtung) и Руж (Ruge) су тако 1965. године конципирали критеријуме на основу којих се може процењивати вредност конкретне вести, те су међу њима: интензитет последица које догађај проузрокује (на пример, број жртава), релевантност за дату читалачку публику, неуобичајеност догађаја и учесталост претходног извештавања о теми (према: Joye, Heinrich & Wöhlert, 2016, стр. 8).

Поставља се питање да ли се, и у којој мери, новинари руководе релевантним етичким нормама када извештавају о малолетничкој делинквенцији, потенцијално утичући на специфично расположење јавности (Näsi, Tanskanen, Kivivuori, Naara & Reunanen, 2020; Steinberg & Piquero, 2009). У наведеном контексту је забележено да су медији и политичари током шездесетих година 20. века доприносили негативним осећањима према припадницима одређених омладинских супкултурних група у Енглеској, залажући се истовремено за оштрије мере реаговања и већа улагања у репресивне механизме (Welch, Price & Yankey, 2002, стр. 3). Такође, пред крај 20. века у медијима у САД пласирана је представа о малолетним преступницима-суперпредаторима који су неспособни за емпатију, немилосрдни и непоправљиви (Artello, Hayes, Muschert & Spencer, 2015, стр. 2), иако симплистичко представљање малолетничке делинквенције отежава сагледавање комплексног система фактора који могу да утичу на појаву делинквентног понашања (Ruigrok, Van Atteveldt, Gagestein & Jacobi, 2017, стр. 4).

Имајући у виду значај и функције медијског извештавања, предмет рада јесте проучавање усклађености извештавања о малолетничком криминалитету у Србији са релевантним етичким и правним нормама. Наиме, професионално бављење новинарским позивом нужно подразумева уважавање одређених правила, па макар и науштрб природне и легитимне тежње да се допре до што ширег аудиторијума.

Професионална удружења конципирају норме које су делом препознате и унутар законодавног оквира који дефинише медијску делатност. Тако Кодекс новинара Србије (Udruženje novinara Srbije i Nezavisno udruženje novinara Srbije, 2006. i 2013) дефинише етичке стандарде професионалног поступања новинара. Кодификовање општеобавезујућих правила изузетно је значајно не само за струку већ и за ширу јавност која након спроведеног нормирања располаже мерилима на основу којих доноси суд о раду новинара, а потом се критички опредељује за медије које ће користити као извор информација (Vodinić, 2012, str. 75). Посебно су битне одредбе Првог дела Кодекса које се односе на истинитост извештавања и којима је, између осталог, предвиђено, да новинар има обавезу да о догађајима од интереса за јавност извештава тачно, објективно и потпуно. Пети део Кодекса односи се на новинарску пажњу, те дефинише обавезу да се не прећуткују чињенице које могу битно да утичу на став јавности о неком догађају, као и дужност новинара да на сваки начин избегне дискриминацију засновану на било којим својствима. Такође, новинар не сме међу људе уносити неоправдан страх, у складу са Шестим делом, члан 8. Кодекса.

Потребно је указати и на званичне податке о криминалитету малолетника у Србији. Сходно подацима Републичког завода за статистику [РЗС], од 2018. до 2022. године, изузевши 2019. годину, присутан је благи пад пријављених кривичних дела која су починили малолетници ([Графикон 1](#)). Такође, у истом периоду опадао је број изречених малолетничких кривичних санкција, тако да је у 2018. години изречено укупно 1.548 малолетничких кривичних санкција, а у 2022. години свега 1.213. За разумевање динамике и структуре малолетничког криминалитета у Србији, треба имати у виду и која су кривична дела и са којим уделом заступљена у укупном малолетничком криминалитету. Тако је, сходно подацима РЗС, од 2018. до 2022. године забележен удео кривичних дела против живота и тела од око 15% (петогодишњи просек), с тим што су дела против живота и тела у 2018. години чинила укупно 16,5% малолетничког криминалитета, а у 2022. години 14,9% (RSZ, 2023). Малолетници су у Србији од 2018. до 2022. године највише пријављивани због кривичних дела против имовине. Удео кривичних дела против имовине у укупном малолетничком криминалитету износио је 47% током 2018. године, односно 49,3% током 2022. године (RZS, 2023).

## ПРЕТХОДНА ИСТРАЖИВАЊА О МЕДИЈСКОМ ИЗВЕШТАВАЊУ О МАЛОЛЕТНИЧКОМ КРИМИНАЛИТЕТУ У СРБИЈИ

Имајући у виду обим рада, указаћемо сумарно тек на део раније спроведених истраживања о медијском извештавању о малолетницима и криминалитету у Србији.

Кнежић и Гломазић спровеле су истраживање којим су испитивале извештавање онлајн издања *Блица*, *Полиџике* и *Курира* о насиљу малолетних лица и насиљу над малолетним лицима, при чему су обухватиле све текстове објављене током марта 2015. године. Ауторке закључују да је заступљен образац извештавања који није усклађен са професионалним и етичким нормама, те да су неоправдано истицани појединачни медијски атрактивни догађаји, премда је приметно да је дневни лист *Полиџика*

објавио најмањи број текстова о проучаваној теми, истовремено инсистирајући на пуном уважавању права детета (Кнежић и Glomazić, 2015, стр. 249).

Ђоковић је проучавао извештавање о младима у улози преступника и жртава, анализирајући 212 текстова објављених на порталу *Блица* од јануара 2016. до децембра 2018. године. Аутор уочава да је готово двоструко више текстова посвећено деликтима из домена насилничког криминалитета у односу на деликте имовинског карактера, иако званичне статистике о малолетничком криминалитету говоре о већој заступљености имовинског криминалитета. Истовремено истиче да текстови акцентују нарочиту насилност малолетника (Ђокović, 2019, стр. 122).

Крвна организација младих Србије спровела је истраживање *Млади у медијском ојледалу 2022*, посвећено извештавању мејнстрим медија о различитим темама у вези са младима у Србији. Истраживање је концептирано тако да је, између осталог, проучавано извештавање девет медија, и то дневних новина, информативних ТВ емисија и портала, у току две недеље током децембра 2022. године. Истраживачи су утврдили да је најзаступљенија тема када су у питању млади била безбедност, при чему је та тема обухватала младе као преступнике и младе као жртве криминалитета. Тако се 43% текстова односило на безбедност, а тек 17% на образовање младих. Портали су посебно инсистирали на вестима из домена црне хронике. Уочено је одсуство тенденције да се негативни догађаји представе из шире перспективе и да се укаже на могућа решења проблема, док је видљиво настојање да се подстакну снажне емоције, попут страха, беса и туге (Stjeric & Subotić, 2023, стр. 13). Аутори су истакли и да су се телевизијске емисије нешто више бавиле образовањем младих, мада се ова тема заправо преплитала са темом вршњачког насиља.

## МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Истраживањем су обухваћени текстови о малолетничком криминалитету, објављени на порталима дневних новина *Курир* (<https://www.kurir.rs/>) и *Полиџика* (<https://www.politika.rs/scc>) од 20. августа до 20. септембра 2023. године, и то у рубрици Хроника. Истраживање је спровођено током септембра и октобра 2023. године. Осим што су узети у обзир сви текстови у којима је извештавано о кривичним делима за која су осумњичени малолетници, анализирани су и текстови који се односе на млађа пунолетна лица као осумњичене, то јест на лица од 18 година до 21 године. Наиме, уколико су у конкретном случају испуњени одговарајући законски услови, сходно Закону о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, „Службени гласник РС“, број 85/05, и према млађим пунолетним лицима могу се применити посебни прописи који се односе на малолетне учиниоце кривичних дела, тако да је имало смисла да и текстови који се односе на ову категорију учинилаца кривичних дела буду обухваћени истраживањем.

Када је реч о разлозима због којих су одабрани портали наведених дневних новина, аутор се водио у литератури изнетим становиштем да *Курир* представља таблоидни лист, док би *Полиџика* могла бити окарактерисана као дневни лист који озбиљно извештава (Milić, 2014, стр. 352; Perišić, 2022, стр. 225). Као релевантан извор узето је извештавање на сајтовима дневних новина, а не у њиховим штампаним

издањима, с обзиром на то да се у актуелном тренутку медијским садржајима превасходно приступа у онлајн сфери, која истовремено омогућава и интерактиван однос са конзументима садржаја (Näsi et al., 2020).

При реализацији истраживања коришћена је анализа садржаја као научна метода која проучава учесталост и садржај порука у масовној комуникацији (Stojšin, 2015, str. 169). Овом методом се на основу садржаја, облика и других особина порука изводе закључци о вредносним оријентацијама одашиљача поруке, његовим схватањима и намерама, односно о циљевима и ефектима који се желе постићи пласирањем одређене поруке ка примаоцима (Manić, 2017, str. 21).

Имајући у виду релевантну научну литературу и претходна истраживања, аутор је проверавао хипотезу да је извештавање у Србији доминантно усмерено ка приказивању кривичних дела из домена насилничког криминалитета, при чему није видљива намера да извештавање истовремено служи упознавању јавности са специфичностима малолетничког криминалитета, нити са узроцима који воде криминалном понашању.

Како би се испитала усклађеност извештавања са нормама које дефинишу професионалност и етичност, конципиране су три главне групе истраживачких питања, које су се односиле на непосредно уважавање етичких норми, бављење узроцима малолетничког криминалитета и едукативни смисао текстова. За потребе истраживања осмишљен је кодни лист у коме су истраживачка питања подељена у три поменуте целине. Истраживање је садржало и квалитативну компоненту, с обзиром на то да је, у одређеној мери, анализиран и смисао комуницираних порука. Разуме се да се овакво истраживање суочава са значајним ограничењима, с обзиром на обухваћени временски оквир и медијске изворе. Стога истраживање пре свега има експлоративни карактер.

Када је реч о етичности извештавања, анализиран је начин извештавања, потпуност информација и уважавање важећих прописа. Утврђивано је да ли је при навођењу информације истакнуто из ког извора она потиче, док су извори за потребе истраживања категорисани као именовани и неименовани. Текстови су анализирани и са становишта целовитости изложених информација, што значи да је утврђивано да ли текст пружа одговоре на основна новинарска питања (ко, где, шта, када и зашто/ како), и то уз уважавање професионалних и етичких критеријума (Spasić & Pešić, 2019). Релевантност наведених истраживачких питања акцендована је специфичним обавезама новинара у погледу одговорног извештавања, с обзиром на то да свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја, сходно члану 5. Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“, бр. 83/14, 58/15 и 12/16). Следеће питање из ове групе односило се на поштовање приватности и личног достојанства малолетника, имајући у виду да члан 80. став 2. наведеног закона предвиђа да се малолетник не сме учинити препознатљивим у информацији која може да повреди његово право или интерес, док се сходно члану 77. посебно мора водити рачуна да садржај медија и начин њихове дистрибуције не нашkode моралном, интелектуалном, емотивном или социјалном развоју малолетника. Овде треба нагласити и да је позитивноправни оквир који дефинише медијско извештавање у Србији усклађен са УНИЦЕФ-овим Начелима за етичко извештавање о деци и Смерницама за извештавање о деци (Kovačević, 2021, str. 72).

Друга група истраживачких питања тичала се етиологије малолетничког криминалитета, те се утврђивало да ли објављени текстови настоје да се баве узроцима ове појаве. Занимало нас је да ли су текстови конципирани на начин који подстиче читаоце да размишљају о условљености друштвених проблема и механизмима њиховог настајања, те самим тим и о могућим приступима њиховом решавању.

Трећа група истраживачких питања служила је детектовању едукативног смисла и садржаја објављених текстова на посматраним порталима дневних новина. Наиме, утврђивано је да ли је у текстовима наведено које законске одредбе се односе на описане догађаје, а потом да ли су дате било какве смернице о превентивним програмима, те о томе шта би грађани могли да учине и коме да се обрате уколико имају одређена непосредна или посредна искуства (односно недоумице), која се тичу малолетничког криминалитета.

## РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА И ДИСКУСИЈА

У посматраном периоду на порталу *Курира* објављен је укупно 41 текст који се односио на малолетнички криминалитет, при чему је укупан број текстова у рубрици Хроника у истом периоду износио 1.063. Наведено имплицира да се на сајту овог дневног листа међу укупно објављеним текстовима о криминалитету нешто мање од 4% односило на малолетнике. У истом периоду у *Полицији*, то јест на њеном сајту, објављено је 15 текстова који се непосредно тичу малолетничког криминалитета, док је укупан број чланака у рубрици Хроника на порталу овог дневног листа износио 360 (Табела 1). Дакле, од укупног броја текстова на тему криминалитета на порталу *Полиције*, тек нешто више од 4% односило се на малолетне учиниоце кривичних дела. Уколико се има у виду да статистички подаци за Србију указују на то да малолетнички криминалитет чини оквирно до 5% укупног криминалитета, чини се да интересовање медија заиста и одговара размерама феномена малолетничког криминалитета у Србији (Igrački i Plijić, 2016, str. 193; Ristanović Nikolić i Konstantinović Vilić, 2018, str. 95). Са друге стране, у структури малолетничког криминалитета у Србији, најзаступљенија су кривична дела из домена имовинског криминалитета (Ristanović Nikolić i Konstantinović Vilić, 2018, str. 95), док су се текстови детектовани овим истраживањем готово у целости односили на насилнички криминалитет, уз потпуни изостанак извештавања о имовинском криминалитету.

Када је реч о начину извештавања и изворима из којих потичу пренете информације, у случају текстова објављених на сајту *Курира*, можемо констатовати да су махом поштована правила у вези са професионалним извештавањем. Тако су пренете информације потицале из именованих и званичних извора као што су Јавно тужилаштво и Министарство унутрашњих послова, док је у свега шест текстова изостало навођење релевантног извора информације. Тако се текст „Дечака (15) из Београда брутално претукли вршњаци: четворица старијих на њега једног?! Тукли га рукама и шутирали” (<https://www.kurir.rs/crna-hronika/4230916/decaka-15-brutalno-pretukli-vrsnjaci-u-beogradu>) позива на незванична сазнања, цитирајући речи „познаника породице претученог дечака”. Неименовани извор такође наводи да су „четворица старијих малолетника тукла дечака рукама и ногама, да су ударци

били толико страшни да је претучени дечак задобио повреде опасне по живот, те да су му повређени бубрези и да је неизвесно како ће наставити живот". Што се тиче поштовања приватности малолетника, уважавање законских обавеза у том домену било је на веома високом нивоу, те није детектовано откривање података на основу којих је могуће директно идентификовање малолетника.

Иако коришћени вокабулар није био у фокусу нашег интересовања, можемо приметити да су у *Куриру* били заступљени наслови који осликавају сензационалистички и симплификован однос према феномену малолетничког криминалитета. Тако је један од текстова насловљен: „Ово су осумњичени за двоструко убиство у Футогу: Окупио другаре па кренули да се свете? (<https://www.kurir.rs/crna-hronika/4227600/ovo-su-osumnjiceni-za-dvostruko-ubistvo-u-futogu>), док се у другом наслову наводи: „претили су ми да ће ме исећи мачетама“ (<https://www.kurir.rs/crna-hronika/4227570/kamere-snimile-ubistva-u-futogu-pucac-otkrio-sve>). Штавише на порталу *Курира* објављен је и текст у сврху подсећања на убиство из 1996. године насловљен: „Наташа (19) искасапила Маријину бабу јер их је затекла у акцији“ (<https://www.kurir.rs/crna-hronika/4237170/natasa-iskasapila-marijinu-babu-jer-ih-je-zatekla-u-lezbo-akciji>). Иначе је на порталу овог дневног листа присутна пракса подсећања на бруталне злочине старе деценију или више деценија.

Текстови на веб-сајту *Курира* писани су на начин који омогућава целовито информисање, тако да је било могућно сазнати шта, где, када и како се догодило, те ко су актери догађаја.

Следећа група питања односила се на етиологију малолетничког криминалитета. Када су у питању текстови на порталу *Курира*, новинари се готово уопште нису бавили узроцима и разлозима због којих малолетници врше кривична дела. Тако се од 41 текста, чак 36 текстова ни на који начин није бавило условљеношћу малолетничког криминалитета. Ипак, у посматраном периоду објављена су и два текста у оквиру којих су консултовани експерти, и то о проблемима у вези са доступношћу ватреног оружја малолетним лицима.

Конечно, трећа група истраживачких питања односила се на бављење темама у вези са законом и превенцијом, те је проверавано да ли текстови могу послужити едукативној функцији. Девет текстова у *Куриру* садржало је објашњења у погледу законских одредаба које се односе на малолетне учиниоце кривичних дела, мада је изостало детаљније елаборирање о сврси и смислу постојећих законских решења. Тако су у појединим текстовима наведени чланови закона којима су прописане одређене инкриминације, што је недовољно да би се читалачкој публици приближиле основе формалног система реаговања. Што се тиче информисања читалаца о томе шта би подразумевали превентивни програми или коме се грађани могу обратити уколико сматрају да за тим има потребе или уколико желе да се лично ангажују на нивоу локалне заједнице, у *Куриру* су се нашла свега три текста са одређеним информацијама о тим околностима.

Занимљиво је да су на порталу *Курира* у наведеном периоду објављиване вести које су могле послужити као адекватан повод за детаљније упознавање са феноменом насилничког криминалитета и вршњачког насиља, али да су се текстови ограничили искључиво на сликовито извештавање о насилним призорима. Тако се у једном

чланку наводи: „Стравичан снимак вршњачког насиља из Земуна појавио се синоћ на друштвеним мрежама... на њему се види како једна девојчица седи на другој и из све снаге је удара у главу и чупа за косу, док неколико дечака и девојчица стоје са стране и 'навијају'“ (<https://www.kurir.rs/crna-hronika/4229504/tuzilastvo-ispituje-snimak-brutalnog-nasilja-u-zemunu-policiji-nalozeno-da-ispita-sve-okolnosti-zlostavljanja-devojice>), а након изнетих информација није уследило даље елаборирање о теми.

Нешто другачији резултати добијени су анализом текстова објављених на сајту дневног листа *Полиџика*.

Сви текстови на веб-сајту *Полиџике* били су усаглашени са обавезом поштовања тајности идентитета малолетника. Редовно је навођено одакле потиче објављена информација, тако да је само један текст објављен у посматраном периоду оставио извесне недоумице у том смислу. Извори информација били су именовани и званичног су карактера, односно у питању су државни органи у чијој је надлежности детектовање и процесуирање кривичних дела. Такође, текстови објављени у *Полиџици* садрже одговоре на класична новинарска питања.

Са друге стране, ни новинари *Полиџике* нису се бавили проблемима етиологије малолетничког криминалитета, макар не унутар рубрике Хроника. Тако се свега један текст бавио питањем узрока због кога је дошло до извршења кривичног дела. Ипак, треба нагласити да су на порталу *Полиџике* у посматраном периоду, у оквиру других рубрика, попут Друштва, објављивани одређени текстови који се баве питањима у вези са децом и младима. Наведени текстови овом приликом нису били у фокусу нашег интересовања, али треба напоменути да су унутар њих цитирани стручњаци који се баве децом и младима, као и да је појашњаван шири контекст унутар кога се јавља феномен малолетничког криминалитета. Осим тога, у рубрици Хроника објављен је текст којим се најмлађи позивају на радионицу у организацији Министарства унутрашњих послова, како би се подигла свест о штетности и последицама насилног понашања у стварном и дигиталном свету, указало на знакове препознавања различитих видова насиља и дискриминације, те информисало о начинима помоћи и заштите (<https://www.politika.rs/scc/clanak/569181/Zajedno-i-bezbedno-kroz-detinjstvo>). У истој рубрици објављен је и текст у коме се са научног становишта појашњавају одређене специфичности малолетничког криминалитета (<https://www.politika.rs/scc/clanak/569886/Ovo-je-Rakovica-navikli-smo-na-nasilje>). Такође, на порталу *Полиџике* читаоци су могли прочитати текст о ефектима реформисања кривичног законодавства током протекле две деценије (<https://www.politika.rs/scc/clanak/572219/Dve-decenije-reforme-kaznenog-zakonodavstva>).

Када је реч о позивању на релевантне законске одредбе, ни текстови у *Полиџици* нису били посебно садржајни у том домену. Тако је свега шест текстова садржало извесна позивања на релевантне прописе. Ипак, треба напоменути да је на сајту *Полиџике* објављен и текст који на садржајан начин представља законске одредбе које се односе на сузбијање сексуалног злостављања и експлоатације деце у дигиталном контексту. Читаоцима је појашњено који државни механизми дејствују у борби против овог глобалног малигног феномена, а представљени су и подаци о динамици и структури овог вида криминалитета, тако да сазнајемо да су и малолетници учиниоци сексуалних деликата. Даље, у свега два текста било је извесних



упућивања на превентивне програме и ресурсе који могу бити ангажовани у борби против малолетничког криминалитета.

## ЗАКЉУЧАК

Имајући у виду значајна ограничења истраживања, могло би се констатовати да добијени резултати указују на то да је у Србији поштовање законских обавеза у погледу професионалног извештавања о малолетничком криминалитету, макар у формалном смислу, на високом нивоу. Коришћени су именовани извори информација, пружени су одговори на класична новинарска питања, а уважавано је и начело заштите приватности и интегритета малолетних лица. Са друге стране, резултати студије потврђују оно што је већ утврђено ранијим истраживањима – да медији пропуштају да прикажу шири контекст и право лице укупног малолетничког криминалитета, те се у том смислу ништа битно није променило ни у актуелном тренутку.

Проблематици етиологије малолетничког криминалитета и превенцији посвећује се минимална пажња, премда је веб-сајт *Полиџике* објављивао извесне текстове о овим питањима. Иако је наведено потпуно разумљиво, јер медији настоје да извештавају о интригантним темама, не треба заборавити да је једна од функција медија скретање пажње на теме од круцијалног друштвеног интереса и далекосежног утицаја. Нажалост, трагични догађаји из маја 2023. године у Основној школи „Владислав Рибникар“ у Београду, и у Младеновцу, у којима су страдале невине жртве, болно наглашавају да о деци и младима и те како треба да се мисли и да се говори.

Даље, резултати истраживања нас наводе и на закључак да извештавање медија у Србији о малолетничком криминалитету не кореспондира са структуром малолетничког криминалитета, на коју указују званичне евиденције. Иако имовински криминалитет доминира када су у питању статистике малолетничког криминалитета у Србији, медији су фокусирани на насилнички криминалитет. Тако да је, сасвим очекивано, потврђена полазна хипотеза истраживања о неусаглашености медијске слике и реалне слике малолетничког криминалитета у делу који се односи на структуру овог феномена. Истовремено, резултати истраживања указују на то да се у посматраним медијима феномену малолетничког криминалитета указује значајно мања пажња у односу на криминалитет пунолетних преступника. Уколико се има у виду да у Србији, слично као и у другим земљама, на малолетнике отпада тек двадесети део укупног криминалитета, може се закључити да медији на реалан начин извештавају о обиму овог феномена.

Закључујемо да је потребно медијско описмењавање шире јавности, како би се медијски садржаји конзумирали критички, уз постављање питања и подстицање конструктивне дискусије. Потребно је и веће ангажовање новинарских удружења и њихових етичких органа који би могли указати на то да уважавање етичких норми не би требало да се сведе на пуку формалност. Такође, нужно је садржајније едуковање јавности о особеностима малолетничког криминалитета, како би грађани изградили капацитете за разумевање овог феномена и како би реалније сагледавали његове стварне размере, друштвену опасност и могуће правце дејствовања у борби против њега.

© 2024 Аутор(и). Објавио *Социолошки њепег*

(<https://scindeks.ceon.rs/issue.aspx?issue=17370&lang=sr>). Овај чланак је доступан у режиму отвореног приступа, под условима и одредбама CC BY-SA 4.

Види: <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.sr-latn>

Milica D. Kovačević<sup>1</sup>

University of Belgrade, Faculty of Special Education and Rehabilitation,  
Department for Prevention and Treatment of Behavioral Disorders  
Belgrade (Serbia)

## ETHICAL ASPECTS OF REPORTING ON JUVENILE CRIME IN SERBIA<sup>2</sup>

(Translation *In Extenso*)

**Abstract:** The subject of the paper is reporting on juvenile crime in Serbia on the websites of daily newspapers *Kurir* and *Politika*. By applying the content analysis, the author intended to determine whether reporting was approached professionally, as well as whether journalists dealt with the causes of juvenile delinquency, while at the same time trying to educate readers about the specific characteristics of this phenomenon. The aim of the paper is to examine the compliance of media coverage with the relevant norms that bind journalists. The results of the research indicate that, in a formal and legal sense, media reporting is in compliance with the positive regulations governing this area, but that the ethics could be at a higher level. Although reporting is generally based on the named sources and does not contradict the principle of privacy protection, there is no indication of the broader context in which juvenile delinquency manifests itself. The media image of juvenile crime created by the analyzed websites emphasizes violent crime, although juveniles in Serbia predominantly commit property crimes. The author concludes that there is a need for more substantive reporting that would not be limited to the mere transmission of information about the most serious forms of juvenile crime, but would also educate the general public about this topic.

**Keywords:** media, juvenile crime, professional reporting

### INTRODUCTORY CONSIDERATIONS

The public shows significant interest in the topic of juvenile delinquency, especially when juveniles are portrayed as perpetrators of the most serious crimes. It goes without saying that bestial crimes attract the greatest attention from the audience, which is not only a consequence of concern for one's safety and schadenfreude (Cecconi, Poggi & D'Errico,

---

<sup>1</sup> bucak80@gmail.com

<sup>2</sup> This work was supported by the Ministry of Science, Technological Development and Innovation of the Republic of Serbia, Contract number 451-03-47/2023-01.

2020), but also of sensationalist media reporting (Jevtović, Bajić & Vojinović, 2022, p. 1055). Namely, the media focus mostly on atypical and intriguing cases primarily in the field of violent crime, while other forms of crime, such as property and environmental crime, although more common, pass under their radar (Greer, 2007, O’Hear, 2019, p. 1008). The literature indicates that it is often characteristic of print media to print covers with shocking photos and bombastic headlines about crimes, because the editors simply know that this is what will interest the readers. This is how the catchphrase “if it bleeds, it leads” was marketed (Aziz & Perry, 2018, p. 98).

In the literature, it is pointed out that public opinions about crime and necessary crime/political measures do not correspond to the real trends and structure of crime, but to image promoted by the media (Sheley & Ashkins, 1981, str. 493; Pritchard & Hughes, 1997, p. 50). It should be borne in mind that citizens predominantly perceive crime exactly through media representation, given that most of them have no direct experience in this domain, while we should not lose sight of the fact that crime is also the topic of art and entertainment, which also affects the perspective of consumers (Dowler, Fleming & Muzzatti, 2006, p. 838). Hence, it can be said that the first step in creating social reality has already been taken with the selection of news that will be presented (Grosholz & Kubrin, 2007, p. 60), although there is no simple answer to the question of how journalists choose the events they will report on. Thus, in 1965, Galtung and Ruge conceived the criteria on which the value of specific news should be assessed, some of which are: the intensity of the consequences caused by the event (for example, the number of victims), relevance for specific readers, the peculiar nature of the event and the frequency of prior reporting on the topic (Joye, Heinrich & Wöhlert, 2016, p. 8).

A question arises whether, and to what extent, journalists observe relevant ethical norms when reporting on juvenile delinquency, thus potentially creating a specific mood in the public (Näsi, Tanskanen, Kivivuori, Haara & Reunanen, 2020; Steinberg & Piquero, 2009). Within the above-mentioned context, it has been recorded that during the 1960s, the media and politicians encouraged hostile feelings towards members of certain youth-subcultural groups in England, advocating at the same time for harsher penalties (Welch, Price & Yankey, 2002, p. 3). Moreover, in the USA, towards the end of the 20th century, the notion of juvenile super-predators who are incapable of empathy, merciless and incorrigible was promoted in the media (Artello, Hayes, Muschert & Spencer, 2015, p. 2), although a simplistic approach to juvenile delinquency also makes it impossible to understand the complex system of factors that can influence the occurrence of delinquent behaviour (Ruigrok, Van Atteveldt, Gagstein & Jacobi, 2017, p. 4).

Bearing in mind the importance and functions of media reporting, the subject of the paper is the study of the conformity of reporting of part of the media scene on juvenile crime in Serbia with the relevant ethical and legal norms. Namely, the professional practice of journalism necessarily implies respect for certain rules, even at the expense of the understandable and legitimate aspiration to reach the widest possible audience. Ethical norms are conceived by professional associations, and they are also recognized within the binding legislative framework that defines media activity. Thus, the Serbian Journalists’ Code of Ethics (Udruženje novinara Srbije & Nezavisno udruženje novinara Srbije, 2006 and 2013, hereinafter: the Code) defines the ethical standards of journalists’ professional behaviour.

The codification of generally binding rules is extremely important not only for the journalists, but also for the general public that, after the implementation of standardization, has the criteria for evaluating the work of journalists, and for critically deciding on the media to be used as a source of information (Vodineć, 2012, p. 75). The provisions of Part One of the Code relating to truthful reporting are particularly important, and they stipulate, among other things, that a journalist must report accurately, objectively and completely on events of interest to the public. Part Five of the Code refers to journalistic attention and regulates the obligation not to keep silent about facts that can significantly influence the public attitude about an event, as well as the journalists' duty to avoid discrimination based on any characteristics. Moreover, a journalist must not instil unjustified fear among people, in accordance with Part Six, Article 8 of the Code.

It is also important to point to the official data on juvenile crime in Serbia. According to the official data on juvenile delinquency published annually by the Republic Statistical Office (RSZ) for the period 2018-2022, except 2019, there is a slight decrease in reported juvenile crime ([Chart 1](#)). Moreover, in the same period, the number of juvenile criminal sanctions decreased, so in 2018 a total of 1,548 juvenile criminal sanctions were imposed, and by 2022 the same figure decreased to 1,213. To understand the dynamics and structure of juvenile crime in Serbia, it is also necessary to keep in mind which offenses are represented in total juvenile crime and with which share. Thus, according to the RSZ data, during the period from 2018 to 2022, the share of violent crime was about 15% (five-year average), whereas the offences against life and body accounted for 16.5% of juvenile crime, while that percentage was 14.9% in 2022 (RSZ, 2023). In the period 2018-2022, Serbian minors were reported mostly because of committing property crimes. The share of crimes against property in total juvenile crime was 47% in 2018, and 49.3% in 2022 (RSZ, 2023).

## PREVIOUS RESEARCH ON MEDIA REPORTING ON JUVENILE CRIME IN SERBIA

Bearing in mind the scope of the planned presentations, we will briefly point out only part of the research on media reporting on minors and criminality in Serbia.

Knežić and Glomazić conducted research in which they studied the reporting of the online editions of *Blic*, *Politika* and *Kurir* on violence of minors and violence against minors, including all texts published during March 2015. These authors conclude that there is a pattern of reporting that is not in line with professional and ethical norms, and that media-attractive events are unjustifiably emphasized, although it is noticeable that the daily newspaper *Politika* published the smallest number of texts on the studied topic, while at the same time insisting on respecting the rights of the child (Knežić & Glomazić, 2015, p. 249).

Đoković studied reporting on young people in the role of criminals and victims, analyzing 212 texts published in the online edition of *Blic* in the period from January 2016 to December 2018. The author observes that almost twice as many texts are devoted to violent crime compared to crimes against property, although official statistics on juvenile crime speak of a greater prevalence of property crime. At the same time, he points out that the texts emphasize the particular violence of minors (Đoković, 2019, p. 122).

NGO National Youth Council of Serbia conducted the survey *Youth in the Media Mirror 2022*, dedicated to reporting in the mainstream media about young people in Serbia. The research was designed so as to study, among other things, the reporting of nine media, namely daily newspapers, informative TV shows and portals, during two weeks in December 2022. The researchers found that the most prevalent theme when it came to youth was their safety, with this theme encompassing both youth as offenders and youth as victims. Thus, 43% of the texts referred to security, and only 17% to the education of young people. The portals particularly insisted on news from the domain of black chronicles. There is an evident absence of a tendency to present negative events from a broader perspective and to indicate possible solutions to the problem, while an effort to encourage strong emotions, such as fear, anger and sadness, is noticeable (Stjepić & Subotić, 2023, p. 13). The authors also pointed out that TV shows dealt somewhat more with the education of young people, although this topic was intertwined with the topic of peer violence.

## RESEARCH METHODOLOGY

The research includes articles about juvenile crime published on the websites of daily newspapers *Kurir* (<https://www.kurir.rs/>) and *Politika* (<https://www.politika.rs/scc>) in the period from 20<sup>th</sup> August 2023 to 20<sup>th</sup> September 2023, in the Chronicle section. The research was conducted during September and October 2023. In addition to taking into account all articles reporting on juvenile crime (crimes of juveniles under 18), the texts referring to younger adults as suspects, that is persons aged 18 to 21, were also analyzed. Namely, if the appropriate legal conditions are met in the specific case, special regulations relating to juvenile offenders according to the Law on Juvenile Crime Offenders and Criminal Protection of Juveniles (“Official Gazette of the RS”, No. 85/05, younger adults can also be subject to special regulations referring to juvenile crime offenders, so it made sense to include the articles referring to this category of offenders in this research as well.

When it comes to the reasons why the websites of the mentioned daily newspapers were chosen, the author was guided by the well-known opinion that *Kurir* represents a tabloid newspaper, while *Politika* could be characterized as a daily newspaper focused on serious and responsible reporting (Milić, 2014, p. 352; Perišić, 2022, p. 225). Reporting on the websites of daily newspapers, and not in their printed editions, was taken as a relevant source, given that currently media content is primarily accessed in the online sphere, which at the same time enables an interactive relationship with content consumers (Näsi et al, 2020).

During the realization of the research, the content analysis was dominantly used as a scientific method that studies the frequency and content of messages in mass communication (Stojšin, 2015, p. 169). Namely, with this method, based on the content, form and other features of the message, conclusions are drawn about the value orientations of the sender of the message, his/her understandings and intentions, that is, about the goals and effects that are to be achieved by marketing a certain message to the recipients (Manić, 2017, p. 21).

Bearing in mind the relevant scientific literature and comparative experiences, the research has tested the hypothesis that reporting in Serbia is dominantly directed towards the presentation of violent crime, while reporting is not intended to simultaneously serve

to acquaint the public with the specifics of juvenile crime, nor with the causes which lead to the criminal behaviour of minors.

To examine the harmonization of reporting with the norms defining professionalism and ethics, three main groups of research questions were devised, which referred to the direct appreciation of ethical norms, dealing with the causes of juvenile crime and the educational meaning of the texts. For the purposes of the research, a code sheet was designed in which research questions were divided into three specific units. The research also contained a qualitative component, considering that, to a certain extent, the meaning of the messages communicated through the published articles was also analyzed. It is understandable that this type of research encounters substantial limitations, considering the covered time framework and media sources. That is why this research is of a primarily explorative character.

When it comes to the ethics of reporting, the method of reporting, completeness of information and respect for the applicable regulations were analyzed. It was determined whether, when citing the information, it was highlighted from which source it originated, while the sources for research purposes were categorized as named and unnamed. The texts were also analyzed from the point of the completeness of the presented information, which means that it was determined whether the article provides answers to the basic journalistic questions (who, where, what, when and why/how), while respecting professional and ethical criteria (Spasić & Pešić, 2019). The relevance of the aforementioned research questions is emphasized by the specific obligations of journalists in terms of responsible reporting, given that everyone has the right to get true, complete and timely information about the issues of public importance, pursuant to Article 5 of the Law on Public Information and Media ("Official Gazette of the RS", No. 83/14, 58/15 and 12/16. The next question from this group referred to respect for the privacy and personal dignity of minors, bearing in mind that Article 80, Paragraph 2 of the aforementioned law stipulates that a minor may not be identified in information that may violate his right or interest, while, pursuant to Article 77, journalists must take special care that the content of the media and the method of its distribution do not harm the moral, intellectual, emotional or social development of minors. It should be emphasized here that the current legal framework that defines media reporting in Serbia is aligned with the UNICEF Principles for Ethical Reporting on Children and Guidelines for Reporting on Children (Kovačević, 2021, p. 72).

The second group of research questions (related to the content of the articles) concerned the etiology of juvenile delinquency, so that it was determined whether the news dealt with the causes of juvenile delinquency. The research was aimed at discovering whether the newspaper articles were designed in a way that encourages readers to think about the roots of social problems, and therefore possible approaches to solving them.

The third group of research questions served for detecting the educational meaning and content of articles published on the respective portals of the selected daily newspapers. Namely, it was determined whether the texts stated which legal provisions referred to the described events, and then whether any guidelines were given on preventive programmes, as well as about what citizens could do and who to contact if they had some direct or indirect experiences (or dilemmas) about juvenile delinquency.

## RESULTS AND DISCUSSIONS

In the observed period, a total of 41 articles related to juvenile crime were published on the *Kurir* portal, while the total number of articles in the Chronicle section in the same period was 1,063. This implies that on the website of this daily, out of all the published tests about different crimes, slightly under 4% referred to juveniles. In the same period, 15 articles were published in *Politika*, i.e., on its website, which are directly related to juvenile crime, while the total number of articles in the Chronicle section on the portal of this daily newspaper was 360 (Table 1). Therefore, out of the total number of the articles on the topic of crime on the *Politika* portal, just slightly more than 4% related to minor perpetrators of criminal acts. If it is taken into account that statistical data related to Serbia indicate that juvenile crime accounts for approximately 5% of total crime, it seems that the interest of the media really corresponds to the scale of the phenomenon of juvenile crime in Serbia (Igrački & Ilijić, 2016, p. 193, Ristanović-Nikolić & Konstantinović-Vilić, 2018, p. 95). On the other hand, in the structure of juvenile crime in Serbia, the most represented crimes are those from the domain of property crime (Ristanović-Nikolić & Konstantinović-Vilić, 2018, p. 95), while the texts detected by this research were almost entirely related to violent crime, with the complete absence of reporting on property crime.

When it comes to the sources from which the transmitted information originates, in the case of the articles published on the website of *Kurir*, we can state that the basic rules regarding professional reporting were mostly respected. Thus, the information came from appointed and official sources such as the Public Prosecutor's Office and the Ministry of Internal Affairs, while only six articles failed to mention the relevant source of information. Thus, the article „A boy (15) from Belgrade was brutally beaten by his peers: four older men against one?! They beat him with their hands and kicked him” (<https://www.kurir.rs/crna-hronika/4230916/decaka-15-brutalno-pretukli-vrsnjaci-u-beogradu>) calls for unofficial information, citing the words of “an acquaintance of the beaten boy's family”. The unnamed source also states that “four older minors beat the boy with their hands and feet, that the blows were so terrible that the beaten boy suffered life-threatening injuries, and that his kidneys were injured and it is uncertain how he will continue his life”. As for the respect for the juvenile's privacy, the legal obligations in that domain were highly observed and no data were revealed on the basis of which direct identification of the juvenile was possible.

Although the vocabulary used in the articles was not the focus of our interest, we can note that *Kurir* featured headlines referring to the phenomenon of juvenile delinquency in a sensationalist and simplified manner. Thus, one of the articles was entitled: “These are the suspects for the double murder in Futog: Friends got together wanting revenge?” (<https://www.kurir.rs/crna-hronika/4227600/ovo-su-osumnjiceni-za-dvostruko-ubistvo-u-futogu>), while another headline states: “They threatened to cut me with machetes” (<https://www.kurir.rs/crna-hronika/4227570/kamere-snimile-ubistva-u-futogu-pucac-otkrio-sve>). In addition, an article was published on the *Kurir* website in order to remind the public of the murder that took place back in 1996: “Nataša (19) butchered Maria's grandmother because she caught them in the act” (<https://www.kurir.rs/crna-hronika/4237170/natasa-iskasapila-marijinu-babu-jer-ih-je-zatekla-u-lezbo-akciji>). This daily newspaper has a common practice of recalling brutal crimes that took place decades ago or more.

The articles on the *Kurir* website of were written in a way that provides complete information, so it was possible to find out what, where, when and how happened, and who the actors of the event were.

The next group of questions related to the etiology of juvenile delinquency. When it comes to the articles in *Kurir*, journalists did not deal almost at all with the causes and reasons why minors choose to commit crime. Thus, as many as 36 out of 41 articles did not deal with the etiology of juvenile delinquency in any way. However, two articles were published about problems related to the availability of firearms.

Finally, the third group of research questions was related to the topics regarding law and prevention, and it was examined whether texts could have an educational function. Nine *Kurir* articles contained explanations regarding the legal provisions related to minor perpetrators of criminal acts, although there was no detailed elaboration on the purpose and meaning of the applicable legal solutions. Thus, some texts list the relevant articles of the law that prescribe certain incriminations, which is insufficient to familiarize the readers with the basics of the formal response system. As for informing the readers about preventive programs or persons they could contact in case it was necessary or in case they wanted personal engagement at the local community level, *Kurir* published only three articles with specific information on those circumstances.

It is interesting that *Kurir* journalists wrote about the phenomenon of violent crime among minors and peer violence, but the articles were limited exclusively to graphic reporting on violent scenes. So, in one article it was stated: “A terrible video of peer violence from Zemun has appeared on social networks last night... it shows one girl sitting on top of another, hitting her in the head and pulling her hair, with several boys and girls just standing aside and ‘cheering’” (<https://www.kurir.rs/crna-hronika/4229504/tuzilastvo-ispituje-snimak-brutalnog-nasilja-u-zemunu-policiji-nalozeno-da-ispita-sve-okolnosti-zlostavljanja-devojice>). After this piece of information, there was no further elaboration on the topic.

Somewhat different results were obtained from the analysis of the articles published on the website of the daily magazine *Politika*.

All texts in *Politika* are harmonized with the obligation to respect the confidentiality of the identity of minors. In the articles published on the *Politika* website, it was regularly stated where the published information came from, so that only one article published in the observed period left certain doubts in this sense. The sources of information were of a named and official character, and it was mainly the state authorities. Moreover, the articles published in *Politika* provided answers to the classic journalistic questions of who, what, where, when and how.

On the other hand, journalists in *Politika* did not deal with the problems of the etiology of juvenile crime, at least not within the Chronicle section. Thus, only one article dealt with the issue of the causes of the juvenile crime. However, it should be emphasized that in the observed period, certain articles dealing with issues related to children and young people were published on the website of *Politika*, but within other sections, such as Society. The aforementioned articles were not the focus of our interest on this occasion, but it should be noted that experts who deal with children are quoted in them, as well as that the broader context in which the phenomenon of juvenile crime occurs is clarified. Also, in the Chronicle section, an article was published inviting the youngest to attend a workshop organized by the Ministry of the Interior, in order to raise awareness of the harmfulness and consequences of



violent behaviour, in the real world and in the digital world, to point out the signs of different types of violence and discrimination, and to inform the public on what to do (<https://www.politika.rs/scc/clanak/569181/Zajedno-i-bezbedno-kroz-detinjstvo>). In the same column, an article was published in which, from a scientific point of view, certain specifics related to juvenile delinquency were clarified, such as the exceptional importance of peer influence (<https://www.politika.rs/scc/clanak/569886/Ovo-je-Rakovica-navikli-smo-na-nasilje>). In addition, the public got the chance to read an article dealing with the effects of numerous reforms within the criminal legislation over the past two decades (<https://www.politika.rs/scc/clanak/572219/Dve-decenije-reforme-kaznenog-zakonodavstva>).

When it comes to referring to the relevant legal provisions, the articles in *Politika* were not particularly substantive in that domain either. Thus, only six articles contained certain references to relevant law. However, it should be noted that *Politika* also published an article presenting the legal provisions related to the suppression of sexual abuse and exploitation of children in a digital context. In the aforementioned text, it was explained to the readers which state mechanisms were applied in the fight against child sexual abuse, and the data on the dynamics and structure of sexual crime were also presented. Thus, the public was informed that minors have also been charged as perpetrators of sexual offenses against minors. Furthermore, in only two articles there were certain references to preventive programs and resources that can be engaged in the fight against juvenile crime.

## CONCLUSION

Bearing in mind the significant limitations of the research, it could be stated that the obtained results indicate that compliance with legal obligations regarding professional reporting on juvenile crime, at least in a formal sense, is at a high level in Serbia. Sources of information are provided, classical journalistic questions are answered, and the principle of protecting the privacy and integrity of minors is respected. On the other hand, the results of the research confirm what we already know – that year after year the media fail to show the broader context and the true colours of juvenile crime, and that nothing significant has changed in this sense.

Minimal attention is paid to the problem of the etiology of juvenile delinquency and preventive programs, although the *Politika* website published certain articles devoted to these aspects. Although the above is completely understandable because the media strives to report on intriguing topics, we should not forget that one of the functions of the media is to draw attention to topics of crucial social interest and far-reaching influence. Unfortunately, the tragic events of May 2023 – in the Elementary School “Vladislav Ribnikar” in Belgrade and in Mladenovac, in which innocent victims died, painfully emphasize that children and young people must be thought of and talked about.

Furthermore, the results of the research lead us to the conclusion that media reporting on juvenile crime in Serbia does not correspond to the structure of juvenile crime as indicated by official records. Although property crime dominates when it comes to Serbian juvenile crime statistics, the media are focused on violent crime. So, quite expectedly, the starting hypothesis of the research about the discrepancy between the media image and the real image of juvenile crime was confirmed, in the part related to the structure of this

phenomenon. At the same time, the results of the research show that in the analyzed media, the phenomenon of juvenile crime is given significantly less attention compared to crimes committed by adult offenders. If we take into account that in Serbia, similarly to other countries, minors account for only one-twentieth of the total crime, it can be concluded that the media report on the scope of this phenomenon in a realistic manner.

We conclude that there is a need for educating the general public about media, in order to consume the media content critically, while asking questions and encouraging constructive discussion. Greater involvement of journalistic associations and their ethical bodies is also needed, so that respect for ethical norms is not reduced to a mere formality that can simply be satisfied. Also, it is necessary to educate the public about the peculiarities of juvenile delinquency in order for citizens to build capacities for understanding this phenomenon and to see more realistically its real dimensions, social danger and possible directions of action in the fight against it.

#### REFERENCES / ЛИТЕРАТУРА

- Artello, K., Hayes, H., Muschert, G., Spencer, J. (2015). What do we do with those kids? A critical review of current responses to juvenile delinquency and an alternative. *Aggression and Violent Behavior*, 24, 1–8. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2015.04.014>.
- Aziz, D., Perry, B. (2018). A Different Lens?: How Ethnic Minority Media Cover Crime. *Canadian Journal of Criminology and Criminal Justice*, 60 (1), 96–121.
- Cecconi, C., Poggi, I., D'Errico, F. (2020). Schadenfreude: Malicious Joy in Social Media Interactions. *Frontiers in Psychology*, 11. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.558282>.
- Dowler, K., Fleming, T., Muzzatti, S. L. (2006). Constructing crime: Media, crime, and popular culture. *Canadian journal of criminology and criminal justice*, 48 (6), 837–850.
- Đoković, L. (2019). Media, crime and juveniles. *Revija za kriminologiju i krivično pravo*, 2 (19), 113–130. [In Serbian]
- Greer, C. (2007). News Media, Victims and Crime. In: P. Davies, P. Francis, C. Greer (eds.). *Victims, Crime and Society* (20–49), London: Sage.
- Grosholz, J., Kubrin, C. (2007). Crime in the News: How Crimes, Offenders and Victims are Portrayed in the Media. *Journal of Criminal Justice and Popular Culture*, 14, 59–83.
- Igrački, J., Ilijić, J. (2016). Juvenile crime-State of affairs in the world and in Serbia. *Zbornik Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja*, 60 (1), 185–200. [In Serbian]
- Jevtović, A., Bajić, P., Vojinović, M. (2022). Black chronicle as a segment of the media agenda in daily newspapers in Serbia. *Sociološki pregled*, vol. LVI (3), 1056–1081. DOI: [10.5937/socpreg56-39133](https://doi.org/10.5937/socpreg56-39133)
- Joye, S., Heinrich, A., Wöhlert, R. (2016). 50 years of Galtung and Ruge: Reflections on their model of news values and its relevance for the study of journalism and communication today. *CM: Communication and Media*, 11 (36), 5–28. <https://doi.org/10.5937/comman11-9514>
- Knežić, B., Glomazić, H. (2015). Media killing the victim. In: I. Stevanović (ed.). *Juveniles as offenders and victims* (245–258). Beograd: Institut za kriminološka i sociološka istraživanja. [In Serbian]

- Kovačević, M. (2021). Coverage of violence against children in Serbian daily newspapers, *Politeia*, 11 (21), 69–81. <https://doi.org/10.5937/politeia0-30489> [In Serbian]
- Manić, Ž. (2017). *Content analysis in sociology*. Beograd: Čigoja štampa i Institut za sociološka istraživanja Filozofskog fakulteta u Beogradu. [In Serbian]
- Milić, I. (2014). The political use of tabloids in Serbia. *Godišnjak Fakulteta za kulturu i medije: komunikacija, mediji, kultura*, 6 (6), 347–362. <https://doi.org/10.5937/gfkm1406347M> [In Serbian]
- Näsi, M., Tanskanen, M., Kivivuori, J., Haara, P., Reunanen, E. (2021). Crime News Consumption and Fear of Violence: The Role of Traditional Media, Social Media, and Alternative Information Sources. *Crime & Delinquency*, 67 (4), 574–600. <https://doi.org/10.1177/0011128720922539>
- Nikolić Ristanović, V., Konstantinović Vilić, S. (2018). *Criminology*. Beograd: Prometej. [In Serbian]
- O’Hear, M. (2019). Violent crime and media coverage in one city: A statistical snapshot. *Marquette Law Review*, 103, 1007–1033.
- Perišić, N. (2022). Violent communication in the headlines of daily newspapers on the subject of traffic during 2020 in the Republic of Serbia. *CM Komunikacija i mediji*, 2, 223–238. <https://doi.org/10.5937/cm17-40704> [In Serbian]
- Pritchard, D., Hughes, K. D. (1997). Patterns of deviance in crime news. *Journal of communication*, 47 (3), 49–67.
- (RZS, 2023). *Report 191*. Beograd: Republički zavod za statistiku [In Serbian]
- Ruigrok, N., Van Atteveldt, W., Gagestein, S. & Jacobi, C. (2017). Media and juvenile delinquency: A study into the relationship between journalists, politics, and public. *Journalism*, 18 (7), 907–925. <https://doi.org/10.1177/1464884916636143>
- Spasić, J., Pešić, J. (2019). *In the public interest-Handbook for journalists, editors and journalism students on the most frequently violated provisions of the Code of Journalism of Serbia*. Beograd: Savet za štampu. [In Serbian]
- Steinberg, L., Piquero, A. R. (2010). Manipulating Public Opinion About Trying Juveniles as Adults: An Experimental Study. *Crime & Delinquency*, 56 (4), 487–506. <https://doi.org/10.1177/0011128708330179>
- Stjepić, S., Subotić, I. (2023). *Youth in the media mirror 2022*. Beograd: Krovna organizacija mladih Srbije. [In Serbian]
- Stojšin, S. (2015). Development and area of content analysis application. *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, 40 (2), 169–188. [In Serbian]
- Vodinelić, V. V. (2012). Journalists’ codes and media law in Serbia: Insufficient self-defining. *Pravni zapisi*, 3 (1), 73–89. <https://doi.org/10.5937/pravzap1201073V> [In Serbian]
- Welch, M., Price, E. A., Yankey, N. (2002). Moral Panic Over Youth Violence: Wilding and the Manufacture of Menace in the Media. *Youth & Society*, 34 (1), 3–30. <https://doi.org/10.1177/0044118X02034001001>

APPENDIX / ПРИЛОГ



Графикон 1. Број кривичних пријава према малолетницима у Србији, 2018–2022. године / Graph 1. Criminal charges, Juvenile offenders in Serbia, 2018–2022

Табела 1. Укупан број текстова о криминалијетету и број текстова о малолетничком криминалијетету / Table 2. The total number of texts about crime and the number of texts about juvenile crime

Веб-сајт / Website	Укупан број текстова / Total number of texts	Број текстова о малолетницима / Number of texts about minors
Курир/Kurir	1.063	41
Политика/Politika	360	15

